

Silniejsza Inspekcja Pracy. Co zmieni się dla pracowników i pracodawców?

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: piątek, 20, luty 2026 13:20

Alicja Cisowska

Odsłony: 473

Rada Ministrów przyjęła projekt ustawy wzmacniającej Państwową Inspekcję Pracy. Proponowane rozwiązania mają m.in. wzmocnić skuteczność PIP w walce z tzw. śmieciowym zatrudnieniem. Jednocześnie stanowią one realizację zobowiązań Polski wynikających z Krajowego Planu Odbudowy.

Obowiązujące przepisy prawa pracy jasno wskazują, że nie można zastępować umowy o pracę umowami cywilnoprawnymi, jeśli spełniona jest definicja stosunku pracy, tj. praca jest wykonywana osobiście, w określonym miejscu i czasie, pod kierownictwem oraz za wynagrodzeniem. Umowy cywilnoprawne nie mogą służyć obchodzeniu regulacji chroniących pracowników.

Na koniec II kwartału 2025 roku w Polsce wyłącznie na zleceniu i umowach pokrewnych pracowało blisko 1,5 mln ludzi. Najwięcej, odkąd GUS publikuje o tym dane. Dlatego potrzebujemy reformy Państwowej Inspekcji Pracy, by skuteczniej walczyć z patologiami rynku pracy, których konsekwencje ponosimy wszyscy.

Projekt ustawy zakłada przede wszystkim:

- przyznanie Państwowej Inspekcji Pracy uprawnień do zamiany pozornych umów cywilnoprawnych i B2B w umowy o pracę w drodze decyzji administracyjnej;
- prawo odwołania się przez pracodawcę od decyzji inspektora w terminie 30 dni do sądu pracy i szybszą ścieżkę jego rozpatrzenie przez sąd w ciągu 30 dni;
- wzmocnienie ochrony praw pracownika na etapie odwołania od decyzji PIP polegające na możliwości udzielenia przez sąd pracy zabezpieczenia, aby w toku postępowania odwoławczego umowa mogła być zmieniona, wypowiedziana lub rozwiązana wyłącznie na zasadach prawa pracy;
- wymianę informacji i danych między ZUS, PIP i KAS, aby zwiększyć skuteczność w egzekwowaniu prawa pracy przez PIP oraz możliwości przeprowadzania przez PIP zdalnych kontroli;
- zwiększenie kar za wykroczenia przeciwko prawom pracowniczym.

W projekcie znalazły się również rozwiązania o charakterze prewencyjnym:

- możliwość wydania pracodawcy przez Państwową Inspekcję Pracy wiążącego polecenia usunięcia naruszeń już na etapie kontroli, którego wykonanie ma na celu przywrócenie stanu zgodnego z prawem;
- wprowadzenie instytucji interpretacji indywidualnej wydawanej przez Głównego Inspektora Pracy na wniosek pracodawcy, której celem jest wyjaśnienie sposobu stosowania przepisów prawa pracy w zakresie ustalenia, czy określony stosunek prawny spełnia przesłanki umowy o pracę.

Wspólnym mianownikiem proponowanych rozwiązań jest większa ochrona pracowników, a także skuteczniejsze egzekwowanie prawa przez silne instytucje.

Źródło: MRPiPS